Dosarul nr. 2-375/2025 /2-25024133-38-24022025-1/

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

Emisă la **08 august 2025** în mun. Orhei
Hotărîrea întocmită integral la **09 septembrie 2025**

Judecătorul Judecătoriei Orhei (sediul Central), Eugeniu Ciubotaru, examinând cererea cu valoare redusă depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Ruslan Rusu cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente,

în sediul instanței, în procedura cererilor cu valoare redusă, în baza materialelor anexate la dosar, a soluționat cauza civilă la cererea înaintată de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Ruslan Rusu cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală, a penalităților aferente pentru anii 2022, 2023, 2024 și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Argumentele părților procesului:

La 24 februarie 2025, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru s-a adresat Judecătoriei Orhei (sediul Central) cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Ruslan Rusu prin care a solicitat încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2022 - 2024 și a penalităților aferente în mărime de 8065,20 lei.

În motivarea pretențiilor respective, Compania Naţională de Asigurări în Medicină a menționat că în temeiul Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585-XIII din 27 februarie 1998, cu modificările şi completările ulterioare, asigurarea obligatorie de asistență medicală are un caracter obligatoriu pentru toţi cetățenii Republicii Moldova. Obligativitatea asigurării este expres stabilită ca principiu în art. 5 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1585/1998, pe baza căruia se organizează și funcționează sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală și potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală.

Obligativitatea instituită prin efectul legii, de fapt, reprezintă un instrument de responsabilizare a cetăţenilor de a participa la sistemul asigurării obligatorii de asistenţă medicală prin achitarea primelor în fondurile asigurării obligatorii de asistenţă medicală pentru acumularea mijloacelor financiare în scopul acoperirii cheltuielilor de tratament ce pot surveni în viitor în privinţa stării sănătăţii cetăţenilor.

Reclamanta a precizat că potrivit prevederilor art. 26 alin. (1) lit. c) al Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, fondurile

asigurării obligatorii de asistență medicală sunt parte componentă a bugetului public național.

Neexecutarea obligaţiei de achitare a primei de asigurare în termen, atrage după sine aplicarea sancţiunilor pecuniare faţă de persoana care nu şi-a onorat obligaţia.

CNAM a indicat faptul că în sistemul asigurării obligatorii de asitență medicală, Compania Națională de Asigurări în Medicină și agențiilor ei teritoriale îi revine calitatea de asigurator, în timp ce calitatea de persoane asigurate o pot avea atît cetățenii Republicii Moldova, cît și străinii, în condițiile stabilite de legiuitor și care se dobândește ca urmare a achitării primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în cotă procentuală sau în sumă fixă în dependență de categoria de plătitori la care persoana se atribuie.

A remarcat că legiuitorul distinge două categorii de plătitori enunțate în anexele nr. 1 și nr. 2 ale Legii cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, și anume : categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense și categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual.

A indicat că anexa nr. 2 la Legea 1593/2002 enumeră categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, persoane fizice neangajate, cu domiciliul în Republica Moldova, care se asigură în mod individual, la pct. 1 lit. b) fiind enunțati expres fondatorii de întreprinderi individuale. Conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 1353 din 03.11.2020 privind gospodăriile țărănești (de fermier), gospodăria țărănească este o întreprindere individuală.

În temeiul art. 22 alin. (1) din Legea nr. 1593 din 26 decembrie 2002, persoanele atribuite la categoria sus-menţionată (plătitorii primei în sumă fixă) au obligaţia să achite prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă anual, pînă la data de 31 martie a anului de gestiune. Potrivit art. 14 alin. (1) din Legea 1585/1998 și art. 30 alin. (1) din Legea 1593/2002, neachitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală până la data stabilită în art. 22 alin. (1) al Legii 1593/2002 (pînă la 31 martie a anului de gestiune), atrage după sine achitarea și a unei penalități, stabilite în mărime de 0,1% din suma primei pentru fiecare zi de întârziere a plății.

Art. 17 alin. (4) al Legii nr. 1593 din 26 decembrie 2002 stabilește că termenul de prescripţie extinctivă pentru stingerea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, a penalităţilor aferente acestora şi pentru anularea sumelor plătite în plus înregistrate este de 3 ani.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind acordarea/suspendarea statului de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1246 din 19 decembrie 2018, CNAM ține evidența persoanelor fizice încadrate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală în Registrul de evidență a persoanelor asigurate în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală, baza unică de date a CNAM, organizată în conformitate cu cerințele legale, parte componentă a Sistemului informațional automatizat „Asigurarea obligatorie de asistență medicală” (SIA AOAM). Evidența în Registrul de evidență a persoanelor

asigurate în sistemul asigurării obligației de asistență medicală se realizează pe baza numărului de identificare de stat sau a seriei și numărului actului de identitate valabil în sistemul național de pașapoarte, pentru persoanele care nu dețin IDNP, și a numărului de asigurare obligatorie de asistență medicală. Statutul de persoană asigurată se verifică prin interogarea SIA AOAM.

La rândul său, Regulamentul nominalizat supra prevede că pentru identificarea persoanelor neasigurate, obligate să se asigure în mod individual, CNAM utilizează datele furnizate de către instituțiile responsabile de evidența informației ce vizează categoriile de persoane indicate în anexa nr.2 la Legea nr.1593/2002, iar ulterior, în baza informației furnizate de către acestea și a informației disponibile în SIA AOAM, CNAM identifică persoanele fizice care nu au achitat prima de AOAM în sumă fixă în termenul și mărime stabilită de legislație.

A mai menționat că în temeiul pct. 11 lit. j[1]) din Statutul CNAM, Compania este în drept să intenteze acțiuni în instanța de judecata persoanelor fizice pentru neachitarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și persoanelor juridice și fizice pentru prejudiciul cauzat fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.

Conform pct. 35 alin. 1) din Regulament, responsabil de evidența fondatorilor de întreprinderi individuale este Agenția Servicii Publice.

Potrivit informației plasate pe site-ul oficial al Serviciului Fiscal de Stat, la rubrica ”Informații publice despre contribuabil”, cet. Rusu Ruslan, IDNP-*****, domiciliat pe adresa: MD-7231, r-nul*****este fondator al G.Ț „Rusu Ruslan Alexandru”, IDNO - 6651936198871.

Prin urmare, a remarcat că fondatorul Andrei Roșca se atribuie la categoria de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă care se asigură în mod individual, stipulați în pct. 1) lit. b) din Anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002.

Reclamanta a mai indicat faptul că pe parcursul anilor 2022-2024, Ruslan Rusu, fondator al G.Ț. „Rusu Ruslan Alexandru”, IDNO 6651936198871, nu și-a onorat obligația prevăzută de legislație de a achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în termenul legal stabilit, astfel, înregistrând datorii la fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală pentru anii 2022 - 2024 în sumă de 37393,20 lei, compusă din prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de 29328 lei și a penalității aferente în sumă de 8065,20 lei.

CNAM a solicitat încasarea de la Rusu Ruslan a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2022 - 2024 în sumă de 29328 lei și a penalității în sumă de 8065,20 lei.

Ulterior, la 22 mai 2025, pârâtul Rusu Ruslan a depus prin intermediul poștei electronice o referința asupra cererii de chemare în judecată înaintată de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Ruslan Rusu cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente.

În cuprinsul acesteia, a indicat că nu este de acord cu cererea de chemare în judecată, o consideră neîntemeiată și solicită respingerea integrală a acțiunii.

În cuprinsul acesteia, a menționat că într-adevăr, fiind domiciliat în sat. Salcia, raionul Şoldăneşti, în anul 2019, a fondat Gospodăria Ţărănească (de fermier) ”Rusu Ruslan Alexandru”, IDNO - 6651936198871.

Din 30 decembrie 2021, terenul agricol, care a servit ca temei de constituire a gospodăriei ţărăneşti nu se mai află în proprietatea sa. Acesta a fost înstrăinat, iar dreptul de proprietate a fost înregistrat oficial la Agenţia Servicii Publice (ASP) pe numele noului proprietar. Această informaţie se confirmă prin contractul de înstrăinare a terenului şi prin certificatul din Registrul bunurilor imobile.

Conform art. 4 din Legea nr. 1593/2002, prima de asigurare în sumă fixă se achită doar de către persoanele neangajate, apte de muncă, care au domiciliul sau reşedinţa în Republica Moldova şi nu sunt asigurate de Guvern.

Totodată, în baza art. 5 alin. (1) pct. 15 din Codul fiscal, se consideră rezidentă persoana fizică care are domiciliu permanent în Republica Moldova sau se află pe teritoriul RM mai mult de 183 de zile în decursul anului fiscal.

A mai relevat că din anul 2022, nu mai are domiciliul în Republica Moldova, dar locuiește permanent în SUA, fiind rezident fiscal al SUA, iar vizitele în Republica Moldova poartă un caracter strict ocazional.

Acest fapt se confirmă prin informaţia primită de la Inspectoratul General al Poliţiei de Frontieră nr. 35/13-4487 din 16 mai 2025 de unde se vede că pe parcursul anului 2022, s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova doar pe o perioadă de 25 zile, pentru anul 2023 s-a aflat în Republica Moldova doar 35 zile, iar în anul 2024 - 62 zile.

Nu se află mai mult de 180 de zile pe an în Republica Moldova, ci doar ocazional în vizită la rude, fapt care îl exclude din categoria rezidenţilor fiscali şi implicit, din rândul celor obligaţi la plata contribuţiei.

În continuare, a punctat pîrîtul că în perioada respectivă (2022-2024), a fost şi este în continuare asigurat medical în SUA, în cadrul unui sistem privat de asigurări, motiv pentru care nu a beneficiat şi nici nu intenţionează să beneficieze de servicii medicale din sistemul de sănătate publică al Republicii Moldova.

Potrivit art. 11 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile ţărăneşti, gospodăria îşi încetează activitatea, în cazul în care fondatorul pierde dreptul asupra terenului agricol care constituie baza activităţii gospodăriei.

Totodată, art. 1 alin. (2) şi art. 4 alin. (1) lit. b) din aceeaşi lege prevăd în mod expres că funcţionarea G.T. este posibilă doar în baza unui drept de proprietate sau folosinţă legală asupra terenului agricol.

Întrucât nu mai are drept de proprietate, folosinţă sau posesie asupra niciunui teren agricol, gospodăria a devenit nefuncţională din punct de vedere juridic.

Potrivit Anexei nr. 2 a Legii nr. 1593 din 26.12.2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, sunt indicate categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă care se asigură în mod individual.

La pct. 1). lit. b) al Anexei nr. 2 indicate mai sus, se menţionează că una din categoriile persoanelor care se asigură în mod individual sânt persoanele fizice neangajate, cu domiciliul în Republica Moldova, fondatori de întreprinderi individuale.

Având în vedere că gospodăria ţărănească nu mai are obiect juridic de activitate, conform Legii nr. 1353/2000 şi el nu a realizat venituri impozabile sau activitate agricolă în Republica Moldova în perioada indicată de CNAM, tot acest timp nu a domiciliat în Republica Moldova, el nu pot fi considerat persoană obligată la plata contribuţiei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, potrivit art. 4 din Legea nr. 1593/2002.

Într-un final, Ruslan Rusu a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalității aferente ca fiind neîntemeiată.

În replica sa la referință, reclamanta a indicat că nu poate fi deacord cu obiecţiile invocate de către pârât şi le consideră drept declarative şi neîntemeiate.

La concret, a punctat că fondatorul Gospodăriei Ţărăneşti „RUSU RUSLAN ALEXANDRU" se atribuie expres la categoria de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă care se asigură în mod individual, stipulaţi în pct. 1) lit. b) din Anexa nr.2 la Legea 1593/2002 şi nu la pct. 3) din Anexa nr.2 la Legea 1593/2002 care prevede categoria alţi cetăţeni ai Republicii Moldova, străini titulari ai dreptului de şedere permanentă si beneficiarii de protecţie internaţională, care nu sînt angajați și nu fac parte din nici una din categoriile enumerate și nu sînt asigurate de Guvern, conform art. 4 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală, care fac dovada aflării în Republica Moldova pentru cel puţin 183 de zile (pe parcursul anului bugetar).

De asemenea, sunt irelevante şi argumentele invocate de pârât privind plecarea sa peste hotarele ţării, unde activează şi îşi are domiciliul, de aceea nu poate fi atribuit la nici o categorie de plătitori prevăzute în Anexa nr. 2 la Legea Nr. 1593/2002.

Cît priveşte domiciliul, autoritatea competenţă în Republica Moldova pentru înregistrarea domiciliului şi radierea din evidenţă este Agenţia Servicii Publice.

Procedura legală de schimbare a domiciliului este prevăzută în Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate şi evidenţa locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 125 din 18.02.2013.

Dacă persoana, plecînd peste hotarele ţării, nu a respectat procedura legală de schimbare a domiciliului prevăzută în Regulamentul nominalizat, aceasta se află în continuare, la evidenţa „Agenţiei Servicii Publice" cu domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova. Din extrasul din baza de date a CNAM, cît şi din probele anexate la materialele dosarului, cet. Rusu Ruslan are stabilit domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, respectiv dlui se include în categoria de plătitori ai primelor de AOAM în sumă fixă, fiind obligat să se asigure în mod individual anual, în termenul stabilit de legislaţie.

Judecătorul nu a solicitat prezentarea părților în ședință de judecată, problema fiind soluționată pe baza materialelor anexate la dosar.

Aprecierea judecătorului:

Studiind materialele dosarului, coroborînd înscrisurile cu explicațiile scrise ale părților, judecătorul consideră necesar de a respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui

Ruslan Rusu cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente, din următoarele considerente de fapt și de drept.

Art. 239 Cod de procedură civilă prevede că hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărîrea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În corespundere cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Din materialele dosarului s-a constatat fără echivoc că Ruslan Rusu este fondatorul gospodăriei țărănești „Rusu Ruslan Alexandru”, fapt confirmat prin extrasul electronic ținut de către Serviciul Fiscal de Stat (f.d.10).

Potrivit Extrasului din Sistemul informațional autorizat „Asigurarea obligatorie de asistență medicală” (AOAM) eliberat de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Ruslan Rusu are statut de „neasigurat” (f.d.8).

Prin notificarea nr. 02-01-04/1103 din 18 iunie 2024, Ruslan Rusu a fost somat de către CNAM, Agenția Teritorială Centru despre necesitatea stingerii datoriei la plata primei obligatorii de asistență medicală în sumă fixă pentru anii 2022 - 2024 (f.d.6). Totodată, pârâtul a fost informat că neachitarea în termenul stabilit la art. 22 alin. 1) al Legii 1593/2002, atrage după sine achitarea și a unei penalități, stabilite în mărime de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere a plății (f.d.6). La 28 iunie 2024, Ruslan Rusu a recepționat notificarea remisă de reclamantă (f.d.7).

Enumerând supra circumstanțele de fapt, potrivit art. 1 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală nr. 1585 din 27.02.1998 (în continuare – Legea 1585/27.02.1998), asigurarea obligatorie de asistență medicală reprezintă un sistem autonom garantat de stat de protecție financiară a populației în domeniul ocrotirii sănătății prin constituirea, pe principii de solidaritate, din contul primelor de asigurare, a unor fonduri bănești destinate pentru acoperirea cheltuielilor de tratare a stărilor condiționate de survenirea evenimentelor asigurate (maladie sau afecțiune). Sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală oferă cetățenilor Republicii Moldova posibilități egale în obținerea asistenței medicale oportune și calitative.

Conform art. 4 alin. (2)-(5) din Legea nr. 1585 din 27.02.1998, (2) Asiguratul este persoana fizică obligată prin lege să îşi asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi sau Guvernul, pentru categoriile de persoane prevăzute la alin.(4). (3) Asigurat pentru persoanele angajate (salariaţi) este însăşi persoana angajată, inclusiv persoana fizică, alta decât cea angajată prin contract individual de muncă. (4) Guvernul are calitatea de asigurat pentru următoarele categorii de persoane neangajate cu domiciliul în Republica Moldova şi aflate la evidenţa instituţiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate la alin.(9), cu excepţia persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual...(5)Calitatea de asigurat şi de plătitor al primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru persoanele neangajate, care nu sînt indicate la alin.(4), o au ele înseşi.

Potrivit art. 3 din Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593 din 26.12.2002 (în continuare - Legea 1593/26.12.2002), în sensul prezentei legi, se definesc următoarele noţiuni: *plătitor al primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală* - asigurat care are obligativitatea de a achita primele de asigurare în modul stabilit de prezenta lege; *angajat* – salariat încadrat de angajator prin contract individual de muncă, conform Codului muncii indiferent de termenul de angajare şi forma de retribuire a muncii; *primă de asigurare obligatorie de asistenţă medicală* - sumă fixă sau contribuţie procentuală la salariu şi la alte recompense, pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului pentru preluarea riscului persoanei asigurate conform legislaţiei; *angajator* – unitate sau persoană fizică, inclusiv mediator, notar, avocat, executor judecătoresc, expert judiciar care activează în cadrul unui birou de expertiză judiciară, interpret şi traducător, administrator autorizat, care foloseşte munca salariată a angajaţilor.

Conform art. 4 alin. (1) și (2) al Legii nr. 1593 din 26.12.2002, (1) Categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în formă de contribuţie procentuală la salariu şi alte recompense se stabilesc în anexa nr.1. (2) Categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, se stabilesc în anexa nr. 2.

În conformitate cu art. 5-7 al Legii nr. 1593 din 26.12.2002, mărimea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală se calculează de către Ministerul Sănătăţii, conform prevederilor art. 17 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală şi se aprobă anual prin legea fondurilor obligatorii de asistenţă medicală.

Primele de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru categoriile de persoane prevăzute în anexa nr. 2 se calculează în valoare absolută, conform art. 17 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală.

Astfel, conform anexei nr. 2 la Legea nr. 1593 din 26.12.2002, la categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, se atribuie, 1. <u>*Persoanele fizice neangajate*</u>, cu domiciliul în Republica Moldova, care se includ în una din următoarele categorii: a) proprietarii de terenuri cu destinaţie agricolă, cu excepţia grădinilor şi loturilor pentru legumicultură, indiferent de faptul dacă au dat sau nu aceste terenuri în arendă sau folosinţă pe bază de contract; b) fondatorii de întreprinderi individuale; c) persoanele fizice care, pe bază de contract, iau în arendă sau folosinţă terenuri cu destinaţie agricolă, cu excepţia grădinilor şi loturilor pentru legumicultură; d) titularii de patentă de întreprinzător; d^1) persoanele fizice care desfăşoară activităţi independente în domeniul comerţului cu amănuntul, cu excepţia comerţului cu mărfuri supuse accizelor; e) persoanele fizice care dau în arendă unităţi de transport, încăperi, utilaje şi alte bunuri materiale, cu excepţia terenurilor cu destinaţie agricolă, cu excepţia grădinilor şi loturilor pentru legumicultură; f) persoanele fizice care desfăşoară activităţi în domeniul achiziţiilor de produse din fitotehnie şi/sau horticultură şi/sau de obiecte ale regnului vegetal.

Conform art. 16 din Legea nr. 1593 din 26.12.2002, categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr. 2 achită primele de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în mod individual.

La caz, judecătorul notează că Ruslan Rusu este fondatorul gospodăriei țărănești „Rusu Ruslan Alexandru”, cod fiscal 6651936198871, cu sediul în raionul*****fapt confirmat prin extrasul eliberat de Serviciul Fiscal de Stat. Totodată, din materialele dosarului rezultă că Rusu Ruslan este stabilit cu traiul permanent în SUA.

Potrivit informaţiei furnizată de Inspectoratul General al Poliţiei de Frontieră nr. 35/13-4487 din 16 mai 2025, pe parcursul anului 2022, Ruslan Rusu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova doar pe o perioadă de 25 zile, pe parcursul anului 2023 s-a aflat în Republica Moldova doar 35 zile, iar în anul 2024 – doar 62 zile (f.d.26).

Corespunzător, conform art. 38 alin. (1) - (3) din Codul civil, domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta îşi are reşedinţa obişnuită. Se consideră că persoana îşi păstrează domiciliul atît timp cît nu şi-a stabilit un altul. Reşedinţa obişnuită demonstrează o legătură apropiată şi stabilă a persoanei fizice cu locul vizat. La determinarea reşedinţei obişnuite se iau în considerare toate elementele de fapt relevante, în special durata şi regularitatea prezenţei persoanei în locul vizat, precum şi condiţiile şi motivele acestei prezenţe. Reşedinţa temporară a persoanei fizice este locul unde îşi are locuinţa temporară sau secundară.

Astfel, judecătorul reține neechivoc că din declarațiile persoanei, dar și toate probele relevante (numărul de zile petrecute în SUA, deținerea permisului de conducere și a asigurării medicale în acel stat) rezidă că cetățeanul Ruslan Rusu își are reședința obișnuită (deci domiciliul) în Statele Unite ale Americii (f.d.26,27). Despre intenția sa de a exclude orice legătură serioasă cu Republica Moldova indică și înstrăinarea terenului agricol (f.d.25).

Deci, reiterînd, din toate împrejurările de fapt (inclusiv cele cu consecințe juridice serioase) Ruslan Rusu s-a stabilit cu traiul (domiciliul) în SUA.

În aceeași ordine de idei, judecătorul notează că nu poate reține argumentul reclamantei precum că dacă Ruslan Rusu, plecînd peste hotarele ţării, nu a respectat procedura legală de schimbare a domiciliului prevăzută în Regulamentul nominalizat, aceasta se află în continuare, la evidenţa „Agenţiei Servicii Publice” cu domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, deoarece potrivit pct. 3 din Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 125 din 18.02.2013, locuitori ai Republicii Moldova se consideră cetățenii săi cu reședința obișnuită sau temporară în țara, străinii cu drept de şedere pe teritoriul republicii şi persoanele cărora li s-a recunoscut de către autoritățile competente ale Republicii Moldova statutul de apatrid sau de refugiat, precum și persoanele cărora li s-a acordat protecție umanitară, protecție temporară sau azil politic, cu excepţia străinilor – membri ai corpului diplomatic.

Cu alte cuvinte, la moment, pîrîtul Ruslan Rusu nici nu este locuitor al Republicii Moldova fiindcă nu are reședința obișnuită în țară (deci, Regulamentul sus-enunțat, în esență este inaplicabil).

În fortificarea acestei constatări, judecătorul mai relevă că potrivit pct. 89 al aceluiași Regulament, locuitorii Republicii Moldova au dreptul să-şi stabilească sau să-şi schimbe, în mod liber, domiciliul unde își au reședința obișnuită sau reședința temporară

– locul unde își au locuința temporară sau secundară, cu excepţia cazurilor expres prevăzute de lege.

Astfel, deși Ruslan Rusu nu este locuitor al Republicii Moldova, poziția CNAM oricum denaturează situația de fapt, deoarece din prevederile normative enumerate, rezidă neechivoc că nu există procedură de schimbare a domiciliului peste hotare (ci doar invers, în conformitate cu prevederile pct. 100 din Regulament).

Astfel, judecătorul remarcă că din materialele dosarului rezultă că Ruslan Rusu, cel puțin din luna ianuarie 2022 nu mai este locuitor și nici rezident fiscal al Republicii Moldova, avînd domiciliul în străinătate. Respectiv, ar fi vădit injust și inechitabil ca pîrîtul să fie impus la plata asigurării medicale arbitrar și din motive pur formale.

Conform prevederilor normelor de drept și circumstanțelor de fapt reținute supra, judecătorul consideră eronată poziția părții reclamante privitor la faptul că în speță, odată ce pârâtul Ruslan Rusu deține calitatea de fondator al gospodăriei individuale, în mod automat se atribuie categoriei de plătitor a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual.

La acest capitol judecătorul evidențiază că potrivit anexei nr. 2, la Legea nr. 1593 din 26.12.2002, la categoria de plătitor a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, se atribuie, persoanele fizice neangajate, cu domiciliul în Republica Moldova, care se includ în una din următoarele categorii: b) fondatorii de întreprinderi individuale.

Respectiv, pentru a fi atribuit la categoria de plătitor a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, prevăzut la pct. 1, lit. b) din Anexa nr. 2, la Legea nr. 1593 din 26.12.2002, urmează a fi întrunite cumulativ două condiții și anume: 1) persoana urmează să fie fondator de întreprindere individuală (gospodărie țărănească) și 2) persoana urmează să domicilieze pe teritoriul Republicii Moldova.

În speță, s-a constatat cu certitudine că Ruslan Rusu are stabilit, încă din anul 2022, domiciliul (reședința obișnuită) în SUA și pe cale de consecință, este exonerat de obligația de plată a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă (actul normativ expres prevede reședința obișnuită, și nu informația din baza de date, buletin de identitate, etc, deoarece nici nu ar fi logic ca o persoană care nu este rezident și nu se află pe teritoriul țării marea majoritate a anului, să fie obligată la plata unor sume, inclusiv penalități).

În aceeași ordine de idei, judecătorul consideră irelevantă alegația reclamantei referitor la faptul că Ruslan Rusu deține statutul de ”persoană neasigurată” în Sistemul Informațional Automatizat, deoarece acest fapt nu poate fi imputat pîrîtului, mai ales că această bază de date este ținută în baza informației de la SFS, care poate rămîne neactualizată. Mai mult, Ruslan Rusu nefiind rezident fiscal, evident că este și persoană neasigurată.

Așadar, deoarece pârâtul Ruslan Rusu are reședința obișnuită în SUA, nu are domiciliu, în sensul legii, în țară și nu este locuitor al Republicii Moldova, judecătorul ajunge la concluzia că pârâtul nu se atribuie la categoria de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură individual, prevăzuți conform Anexei nr. 2, la Legea nr. 1593 din 26.12.2002. Or, la categoria de

plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură individual, potrivit Anexei nr. 2 la Legea nr. 1593 din 26.12.2002, se atribuie, persoanele fizice neangajate cu domiciliul în Republica Moldova (care se includ în una din categoriile enumerate la literele a) – f)).

Prin urmare, potrivit materialelor cauzei, se atestă cu certitudine că Ruslan Rusu, nefiind rezident fiscal și nefiind domiciliat în țară, nu poate fi impus arbitrar la achitarea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală.

Într-o altă ordine de idei, trebuie de accentuat că pretenția reclamantei referitor la încasarea penalității poartă un caracter subsidiar în raport cu pretenția de bază, care a fost respinsă ca neîntemeiată. Așa fiind, instanța de judecată va respinge și acest capăt de pretenție, întrucît el depind totalmente de soluția în privința încasării primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală.

Astfel, în concluzie, în situația neconfirmării pretențiilor, avînd în vedere că echivocul nu a fost înlăturat și întru neadmiterea emiterii unor soluții arbitrare, judecătorul va respinge toate revendicările reclamantei.

În lumina celor enumerate supra, în conformitate cu Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593 din 26 decembrie 2002, art. 90, 94, 100, 241, 276^2-276^4 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, judecătorul, -

h o t ă r ă ş t e:

Cererea cu valoare redusă depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Centru împotriva lui Ruslan Rusu cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală pentru anii 2022, 2023, 2024 și a penalităților aferente, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărîrea este cu drept de atac în ordine de apel în Curtea de Apel Nord în termen de 30 zile din data emiterii prezentului dispozitiv, prin intermediul Judecătoriei Orhei (sediul Central).

Judecătorul /semnătura/ Eugeniu Ciubotaru

Copia corespunde originalului, judecător Eugeniu Ciubotaru